

Huvudman

Dibber Norrviken skola AB
Organisationsnummer 556728-9391
Carina.ljungberg@dibber.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Dibber International School Sollentuna i Sollentuna kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Dibber Norrviken skola AB att senast **måndag den 3 juni 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärare och studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Dibber Norrviken skola AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Dibber Norrviken skola AB ska vidta följande åtgärder

Lärare

Se till att undervisningen i ämnena engelska och musik bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. För det fall huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, inkom med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenhet och utbildningsbakgrund (2 kap. 13 och 18 § skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

Se till att elever som har engelska som huvudspråk och är i behov av studiehandledning på modersmålet får det. Rektorn ska dokumentera hur många elever som bedömts vara i behov av studiehandledning under perioden den 8 januari 2024 till den 3 juni 2024, hur många elever som ges studiehandledning på modersmålet samt en beskrivning av hur eleverna får studiehandledning på modersmålet. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser engelskspråkig undervisning samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:6474) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2023 inlett en tillsyn av Dibber International School Sollentuna som är en F-9 skola i Sollentuna kommun. Tillsynen omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Dibber International School Sollentuna följer gällande bestämmelser om lärare, studiehandledning på modersmålet, engelskspråkig undervisning samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 11 oktober 2023 och 18 oktober 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. lärarlistor, timplaner, åtgärdsprogram och listor över elever med studiehandledning på modersmålet. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna handlingar samt intervju med lärare framkommer det att undervisningen i engelska, matematik, spanska, slöjd, musik, bild och hem- och konsumentkunskap till viss del sker av lärare utan lärarlegitimation. De två lärare som undervisar i engelska har en utländsk lärarexamen och talar lite eller ingen svenska. Huvudmannen har i maj 2023 annonserat om legitimerade och behöriga lärare till slöjd, bild och hem- och konsumentkunskap. Skolan har uppgivit att läraren i matematik och spanska läser vidare utbildning av lärare (VAL) och är i slutskedet av sin utbildning. Skolan uppger vidare att en av musiklärarna är professionell cellospelar och har kunskap inom ämnet musik samt att hon inte studerar för att bli behörig.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Lärare som inte uppfyller kraven får trots det bedriva annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om läraren har en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen och kompetens att undervisa på det främmande språket (2 kap. 17 § skollagen).

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen). Om en sådan person ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta (2 kap. 19 § skollagen).

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskolelärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen). I fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare i skolväsendet gäller att den som ska bedriva undervisning inom ramen för en sån försöksverksamhet som avses i 22 b § skollagen får anställas för högst två år (2 kap. 21 § p. 2 skollagen). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, med undantag från 13 §, meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med tidsbegränsande anställningar av

person som genomför en kompletterande pedagogisk utbildning för att uppnå en behörighetsgivande lärarexamen i det eller de ämnena (2 kap. 22 b § p. 3 skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister hos skolan inom området lärare. Visserligen har huvudmannen annonserat efter legitimerade och behöriga lärare i bild, slöjd och hem- och konsumentkunskap under våren 2023. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen kommer att fortsätta annonsera efter lärare inom de aktuella ämnena. Huvudmannen har dock till viss del olegitimerade och obehöriga lärare som undervisar i engelska och musik. Av skolförfattningarna framgår att huvudregeln är att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Lärare med utländsk lärarutbildning som motsvarar svensk lärarexamen får bedriva annan undervisning än språkundervisning på engelska. Av detta följer att undervisningsspråket i ämnet engelska är svenska. Att huvudmannen inte försökt anställa lärare som har svensk lärarlegitimation och behörighet för ämnet engelska samt undervisar på svenska är en brist.

Huvudmannen har en lärare i musik som inte är legitimerad och behörig och har inte försökt anställa lärare som har svensk lärarlegitimation och behörighet för att undervisa i ämnet musik. Detta är en brist då musikläraren inte omfattas av något av undantagen från att undervisa utan lärarlegitimation.

Skolinspektionen gör bedömningen att läraren i matematik och spanska uppfyller ett av undantagen enligt skollagen då läraren studerar till en behörighetsgivande lärarexamen.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna handlingar samt intervju med lärare och rektor framgår att det på skolan finns ett nittiototal elever, vilka har engelska som huvudspråk, som har behov av studiehandledning på modersmålet, men som inte får det. Rektorn uppger i intervju att skolan har ansökt hos Sollentuna kommun om studiehandledning på modersmålet för flera av dessa elever men att kommunen inte ger dem det då de anser att undervisningen sker på engelska och att de engelsktalande eleverna inte behöver det stödet. Av inlämnad dokumentation och intervju med rektor framgår att skolan inte har ansökt om studiehandledning på modersmålet för alla elever som behöver det då Sollentuna kommun inte godkänner studiehandledning på modersmålet för elever som talar engelska. Rektorn har uppgett att han har talat med kommunen och påpekat att hälften av undervisningen sker på svenska men att kommunen uppgett att det inte spelar någon roll. Efter detta så har skolan inte ansökt om studiehandledning på modersmålet för de elever vars engelska är tillräckligt bra för sin åldersgrupp och istället använt sig av översättningsverktyg samt undervisning i svenska som andraspråk.

Rättslig reglering

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas med i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever studiehandledning på modersmålet. Av utredningen framgår att ett nittiototal elever på skolan är i behov av studiehandledning på modersmålet men att de inte får det. Enligt skolförfattningarna ska elever som har behov av studiehandledning på modersmålet få det. Det är ytterst huvudmannens ansvar att se till att utbildningen sker i enlighet med skolförfattningarna. Att kommunen inte tillgodoser de aktuella elevernas behov av studiehandledning på modersmålet utgör inte ett undantag för huvudmannen att tillgodose elevernas behov. Att de elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet inte ges det bedömer Skolinspektionen utgör en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Dibber Norrviken skola AB:s verksamhet vid Dibber International School Sollentuna uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärare och studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga Dibber Norrviken skola AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Engelskspråkig undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den timplan som har lämnats in framgår det att i lågstadiet sker undervisningen på engelska i ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, slöjd och teknik. Undervisningen i matematik, musik, samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen, svenska och elevens val sker på svenska. I mellanstadiet sker undervisningen på engelska i ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, slöjd, teknik och matematik. Undervisningen i

musik, samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen, språkval, svenska och elevens val sker på svenska. I högstadiet sker undervisningen på engelska i ämnen bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, slöjd och matematik. Undervisningen i musik, samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen, språkval, svenska och elevens val sker på svenska.

Under utredningen har det framkommit olika uppgifter om vilket språk de olika ämnena undervisas på. Till exempel så uppger lärarna i lågstadiet att ämnet bild undervisas på engelska medan rektorn uppger att undervisningen i bild sker på svenska och i den inskickade timplanen som Skolinspektionen tagit del av är det angivet att undervisningen i bild sker på engelska.

Rättslig reglering

Skolinspektionen får efter ansökan besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska för elever om

1. undervisningens innehåll och utformning säkerställer att eleverna får tillräckliga kunskaper i svenska för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i matematik, svenska, svenska som andraspråk, samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen samt betygskriterierna i samtliga ämnen,
2. de lärare som undervisar på engelska uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § eller 17 § skollagen och
3. utbildningen håller god kvalitet.

Beslutet ska avse en viss skolenhet. Beslutet får återkallas om villkoren enligt första stycket inte längre är uppfyllda. Enligt 6 § språklagen (2009:600) har det allmänna ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas (9 kap. 18 § skolförordningen).

Under den sammanlagda tid som en elev får engelskspråkig undervisning får högst hälften av undervisningen ges på engelska (9 kap. 19 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Dibber Norrviken skola AB brutit mot bestämmelserna när det gäller engelskspråkig undervisning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elevhälsan uppger i intervju att de har möten med lärarna varje tisdag då de samtalar om elever som har extra anpassningar och gör eventuella uppdateringar. Elevhälsan observerar personalen i klassrummet för att se att lärarna genomför extra anpassningar som de ska. Läraren sätter in extra anpassningar efter elevens behov och vissa lärare ber elevhälsan om hjälp kring vissa elever. Lärarna dokumenterar extra anpassningar i Infomentor.

I dokumentationen som inkommit samt i intervju med elevhälsan beskrivs arbetsgången när en elev trots extra anpassningar inte befaras nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. I dessa fall så anmäler läraren eleven till elevhälsan i Infomentor. Elevhälsan diskuterar då vilka insatser som gjorts och hur man kan gå vidare och en utredning genomförs. Rektorn beslutar sedan om ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Specialläraren utarbetar sedan åtgärdsprogrammet. Exempel på det särskilda stöd som kan ges är enskild tid med specialläraren, anpassad studiegång och samtal med kuratorn. Det finns även elever som har en resursperson knuten till sig.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Dibber Norrviken skola AB brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av beslutsfattaren Helena Lund Lönnvik.

Utredaren Helena Maslov har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsrådet Anna Kjellberg medverkat.